

TURINYS

Straipsniai ir pranešimai

A. T y l a. Lietuvos Rytų politikos formavimas: 1572 m. rugsėjo 24–27 d. Rūdinkų pasitarimas (su reziume anglų kalba)	5
A. P r a š m a n t a i t ė. Iš protestantų Biblijos draugijos veiklos Lietuvoje XIX a. (su reziume anglų kalba)	22
R. L a u k a i t y t ė. Lietuvos katalikų dvasininkija per 1905–1906 m. revoliuciją (su reziume anglų kalba)	28
A. G a i g a l a i t ė. Lietuvos valstybės pagalba Vilnijos lietuvių organizacijoms 1922–1928 m. (su reziume vokiečių kalba)	52
L. P i š k i n a i t ė – K a z l a u s k i e n ė. Žvejyba metiniais Lietuvos vidaus vandenyse XX a. 3–9 dešimtmetyje (su reziume anglų kalba)	73
A. R a g a u s k a s. Lietuvos istorijos mokslo sovietizacija 1940–1941 metais (su reziume anglų kalba)	94
D. B l a ž y t ė. 1954 metų Lietuvos literatūros ir meno dekada Maskvoje: sumanytojai ir rengėjai (su reziume anglų kalba)	110

Publikacijos

R. L o p a t a. Lietuvių konferencijos Lozanoje 1918 m. rugsėjo 5–16 d. protokolai	135
L. T r u s k a. 1927 m. birželio 22 d. Mykolo Krupavičiaus memorandumas A. Smetonai ...	171

Iš istoriografinio palikimo

S. J a n u š o n i s. Lietuviškų pinigų klausimas pirmaisiais Abiejų Tautų Respublikos gyvavimo metais (su reziume anglų kalba)	191
---	-----

Recenzijos, apžvalgos, anotacijos

G. Č e s n y s. Nesėkminga didelio darbo interpretacija	207
A. S i m n i š k y t ė. Lietuvos archeologija. [Kn.] 10: Plinkaigalio kapinynas / V. Kazakevičius	210
G. Z a b i e l a. Ivanauskas E., Balčius M. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės lydiniai ir monetos nuo 1387 iki 1495 metų	215

A. D u b o n i s. Kuolys D. Asmuo, tauta, valstybė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorinėje literatūroje: Renesansas. Barokas	219
M. T a m o š i ū n a s. Lietuvos Rytai: [Str. rinkinys] / Sudarė K. Garšva ir L. Grumadienė.	222
A. G a i g a l a i t ė. Merkys V. Knygnešių laikai, 1864–1904; Merkys V. Draudžiamosios lietuviškos spaudos kelias, 1864–1904: Informac. knyga	224
J. A n i č a s. Antano Kučio monografija apie Vileišius	229
G. G u s t a i t ė. Petronis J. Petras Vileišis; Aničas J. Petras Vileišis. 1851–1926; Kučys A. Vileišiai: Trijų brolių darbai tautai	247
G. V a s k e l a. Laumenskaitė E. Vladas Jurgutis	251
J. K i a u p i e n ė. Нарысы гісторыі Беларусі. У 2-х частках. Ч. 1 / Касцюк М. П., Ісаенка У. Ф., Штыхаў Г. В. і інш.	254

Archyvų saugyklose

J. S t e p o n a i t i e n ė. Eduardo Volterio fondas Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Rankraščių skyriuje	261
--	-----

Mums rašo

E. A l e k s a n d r a v i č i u s. Jonas Šliūpas – istorikas	271
---	-----

Bibliografija

R. S t r a z d ū n a i t ė. Lietuvos istorijos instituto leidinių 1994 metų bibliografija	278
---	-----

Mokslinio gyvenimo kronika

S. U r b a n a v i č i e n ė. Svarbiausi 1994 m. Lietuvos istorijos instituto mokslinės ir mokslinės organizacinės veiklos rezultatai	282
---	-----

Konferencijos, pasitarimai, simpoziumai

V. M i l i u s. Tarptautinis etnografų simpoziumas Sankt Peterburge	285
A. M e r k e v i č i u s. Lietuvos aukštųjų mokyklų archeologų konferencija	285
P. Ž o s t a u t a i t ė. Jo darbai liko mums	286
M. U ž p e l k i s. Etnologiniai ir folkloristiniai tyrinėjimai 1993 metais	290
D. V i l i m a s. 1794 m. sukilimui paminėti	292
P. Ž o s t a u t a i t ė. Lietuvių spaudos atgavimo 90-metis.	294
V. M i l i u s. Etnografija Lietuvių katalikų mokslo akademijos 16-ajame suvažiavime	296
A. K a i r i ū k š t y t ė. Mūsų kaimynai baltarusiai	297
S. U r b a n a v i č i e n ė. Tarptautinė konferencija „Šiaurės Europos suindoeuropietinimas“, skirta Marijos Gimbutienės atminimui	297
D. V i l i m a s. Tarptautinė konferencija „LDK ir jos palikimas“	299
S. B u c h a v e c k a s. Paminėtos Lietuvos sostinės atgavimo 55-osios metinės	300

A. Čepaitienė. Baltų simbolikos tyrinėjimai.	304
G. Zabiela. Archeologų konferencija Anykščiuose	305
R. Merkienė. Aptariama Vidurio ir Rytų Europos tautų dvasingumo raiška	305
A. Čepaitienė. Konferencija „Nalšios“ muziejuje.	306
G. Kirdienė. Antrasis tarptautinis kanklių tyrėjų simpoziumas	306
A. Bubnys. Tarptautinė mokslinė konferencija „Lietuvos karybos istorijos klausimai“ ...	308
R. Leviškaitė. Lietuvių draugijai nukentėjusiems dėl karo šelpti – 80	310
J. Sarcevičienė. Dr. Jono Matuso 95-ųjų gimimo metinių minėjimas	311
V. Milius. Paminėtas Juozo Maceikos gimimo 90-metis	311
Ekspedicijos	
A. Asadauskas. Archeologinių paminklų tyrinėjimai Lietuvoje 1994 metais	312
D. Svidinskaitė. Lietuvos istorijos instituto 1994 metų etnografinės ekspedicijos	318
Mūsų jubilatai	
R. Merkienė. Angelei Vyšniauskaitei – 75	322
R. Kulikauskienė. Laima Vaitkunskienė	324
In memoriam	
A. Girininkas. Marija Alseikaitė-Gimbutienė.	327
R. Čepas. Eugenijus Šopa.	329
V. Merkys. Juozas Jurginis	329
Referatas (anglų ir vokiečių kalbomis)	332

CONTENTS

Articles and Reports

- A. T y l a. Formation of the Eastern Policy in Lithuania: the Rūdninkai County Council („seimelis“) of September 24–27, 1572 (Summary in English) 5
- A. P r a š m a n t a i t ė. From the Activity of the Protestant Bible Society in Lithuania in 19th Century (Summary in English) 22
- R. L a u k a i t y t ė. Lithuanian Catholic Clergy in the Revolution 1905–1906 (Summary in English) 28
- A. G a i g a l a i t ė. The Help of Republic Lithuania for Lithuanian Organizations of Vilnius Region in 1922 (Summary in German) 52
- L. P i š k i n a i t ė – K a z l a u s k i e n ė. Fishing with Strings in the Inner Water Bodies of Lithuania in the Third–Nineth Decades of the 20th Century (Summary in English) 73
- A. R a g a u s k a s. Sovietization of Lithuanian Historical Science in 1940–1941 (Summary in English) 94
- D. B l a ž y t ė. A Ten-Day Festival of Lithuanian Literature and Art: Moscow, 1954: Designers and Organizers (Summary in English) 110

Publications

- R. L o p a t a. Protocols of the Lithuanian Lausannae Conference, September 5–16, 1918 . . . 135
- L. T r u s k a. The Memorandum of the Administration of Christian Democrats Addressed to President A. Smetona in 1927, June 22. 171

From Historiographical Heritage

- S. J a n u š o n i s. On the Question of Lithuanian Currency During the First Years of the Polish and Lithuanian Commonwealth (Summary in English) 191
- Review, Surveys and Annotations. 207

In the Depositories of Archives

- J. S t e p o n a i t i e n ė. E. Volters' Fund in the Manuscript Department of the Lithuanian National M. Mažvydas' Library 261

Correspondence

E. Aleksandravičius. The Historian Jonas Šliūpas	271
Bibliography	278
Chronicle of Scientific Life	282
Anniversaries	322
In memoriam	327
Abstracts (In English and German)	332

INHALT

Artikel und Berichte

- A. T y l a. Die Bildung der Ostpolitik Litauens: Die Beratung zu Rūdninkai am 24.–27. September 1572 (Zusammenfassung in Englisch) 5
- A. P r a š m a n t a i t ė. Zur Tätigkeit der Baltischen Protestantischen Gesellschaft in Litauen (Zusammenfassung in Englisch) 22
- R. L a u k a i t y t ė. Litauische katholisch Geistlichkeit während der Revolution der 1905.–1906. Jahre (Zusammenfassung in Englisch) 28
- A. G a i g a l a i t ė. Unterstützung der litauischen Organisationen im Gebiet Vilnius durch den litauischen Staat in der Jahren 1922.–1928. (Zusammenfassung in Deutsch) 52
- L. P i š k i n a i t ė – K a z l a u s k i e n ė. Binnen Fischerei mit Reepen in Litauen im 20. Jh. (Zusammenfassung in Englisch) 73
- A. R a g a u s k a s. Die Sovietisierung der Geschichtswissenschaft in Litauen während der 1940.–1941. Jahre (Zusammenfassung in Englisch) 94
- D. B l a ž y t ė. Die im Jahre 1954. zu Moskau statgefundene Literatur- und Kunstdekade: Dessen Vorhaber und Veranstalter (Zusammenfassung in Englisch) 110

Publikationen

- R. L o p a t a. Protokole der litauischen Konferenz zu Lausannae am. 5.–16. September 1918 135
- L. T r u s k a. Das Memorandum von 22. Juni 1927. der Administration der Christlich-Demokratischen Partei an den Präsident A. Smetona. 171

Aus dem Nachlaß der Historiography

- S. J a n u š o n i s. Zur Frage des litauischen Geldes in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhundert (Zusammenfassung in Englisch) 191
- Rezensionen. Übersichten. Annotationen 207

Archivaufbewahrungen

- J. S t e p o n a i t i e n ė. Der Fond von Eduard Volter in der Handschriftabteilung der Nationalen M. Mažvydas Bibliothek. 261

Briefe

E. Aleksandravičius. J. Šliūpas als Geschichtsforscher	271
Bibliographie	278
Chronik des wissenschaftlichen Lebens	282
Unsere Jubilare	322
In memoriam	327
Referat (in Englisch und Deutsch)	332